

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ADİYAMAN-ŞANLIURFA-DİYARBAIR PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI DEĞİŞİKLİĞİ GEREKÇE RAPORU

TEMA Vakfı tarafından, Danıştay 6. Dairesi'nin 2012/8186 ve 2013/6171 esasına kayden Adıyaman-Şanlıurfa- Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'nın (ÇDP) iptali ve yürütmesinin durdurulması talebi ile Bakanlığımız aleyhine açılan davalarda alınan kararlar neticesinde 1/100.000 ölçekli ÇDP'nin 4.20 ve 5.17.10.1 nolu plan hükümlerinin yürütmesi durdurulmuştur.

Yapılan incelemeler neticesinde; fazlasıyla genel bir düzenleme olduğu, plan değişikliği gerektiren hususların plana işlenmesinin gerekli olduğu, hangi yatırım kararlarının çevre düzeni planında değişiklik gerektireceği hangilerinin gerektirmeyeceğine ilişkin net bir düzenleme yapılması gerektiği gerekçeleri ile yürütmesi durdurulan ÇDP'nin; 4.20. *Bu plan kapsamındaki alanlarda, ihtiyaç olması halinde güvenlik, sağlık, eğitim, büyük kentsel yeşil alanlar v.b. gibi sosyal donatı alanları; kent veya bölge/havza bütününe yönelik her türlü atık bertaraf tesisleri ve bunlarla entegre geri kazanım tesisleri, arıtma tesisleri, belediye hizmet alanı, mezbaha, karayolu, demiryolu, havaalanı, baraj, enerji iletimi ve doğalgaz depolama v.b. gibi teknik altyapı alanları, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri ve serbest bölgeler, yapılabilir. Bu kullanımlara ilişkin imar planları, ÇED Yönetmeliği kapsamında kalanlar için "çevresel etki değerlendirmesi olumlu" veya "çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir" kararının bulunması; ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise, ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü olması kaydı ile bu planda değişikliğe gerek olmaksızın, kurum ve kuruluşların görüşlerine uyularak ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır. Onaylanan planlar sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderilir. Söz konusu tesisler/tesis alanları amacı dışında kullanılamaz. Yakma veya düzenli katı atık depolarının yanı sıra fiziksel/kimyasal/biyolojik önileşim ünitelerini içeren entegre atık bertaraf veya geri kazanım tesislerinin yer seçimi, atığın en yakın ve en uygun olan tesiste bertaraf edilmesi ilkesi çerçevesinde, bölgenin atık miktarı dikkate alınarak ilgili kurum ve kuruluşların görüşü doğrultusunda belirlenir.*” hükmünden diğer hükümlerde karşılığı olan “karayolu, demiryolu, havaalanı, baraj, enerji iletimi, doğalgaz depolama, organize sanayi bölgeleri, endüstri bölgeleri ve serbest bölgeler gibi bölgesel etkisi olabilecek kullanımların çıkarıldığı ve dava konusu plan hükmünün,

“4.20. Bu plan kapsamındaki alanlarda, ihtiyaç olması halinde güvenlik, sağlık, eğitim vb. sosyal donatı alanları, büyük kentsel yeşil alanlar, kent veya bölge/havza bütününe yönelik her türlü atık bertaraf tesisleri ve bunlarla entegre geri kazanım tesisleri, arıtma tesisleri, sosyal ve teknik alt yapı, belediye hizmet alanı, mezbaha, amaçlı imar planları; ÇED Yönetmeliği kapsamında kalanlar için “Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” veya “Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir” kararının bulunması, ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü olması kaydı ile bu planda değişikliğe gerek olmaksızın, kurum ve kuruluşların görüşlerine uyularak ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır. Onaylanan planlar sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderilir. Söz konusu tesisler/tesis alanları amacı dışında kullanılamazlar...” olarak düzenlendiği,

ÇDP'de barajlara ilişkin 4.20 maddesi dışında bir hüküm bulunmadığından bu alanlara ilişkin 1/100.000 ölçekli ÇDP Plan Hükümlerinin “4.Genel Hükümler” başlığı altına ;“4.43. *Bu planda gösterilen enerji-sulama altyapısı dışında bu planın onayından sonra D.S.İ Genel Müdürlüğü tarafından yapılacak baraj yatırımlarına ilişkin imar planları ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak ilgili idaresince hazırlanır ve onaylanır. Onaylanan planlar sayısal ortamda veri tabanına işlenmek üzere Bakanlığa gönderilir.*” maddesinin eklendiği,

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKÂNSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Davaya konu planın “1.62 Doğal ve Ekolojik Yapısı Korunacak Alanlar” tanımında söz konusu alanların ÇDP’nin ilkeleri ve nüfus kabulleri doğrultusunda yapılaşmaya kapatılması öngörülmüş iken davaya konu “5.17.10.1. Bu alanlarda, “5.1.2. Kırsal Yerleşmeler” kapsamında kalan yerleşmelere, 4.24. Tarımsal Amaçlı Yapılar tanımındaki yapılara ve zorunlu olan teknik altyapı hizmetlerine ilişkin uygulamalar dışında, yapılacak olan uygulamalarda ÇED Yönetmeliği kapsamında kalanlar için “çevresel etki değerlendirmesi olumlu” veya “çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir” kararının bulunması; ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında olanlar için ise, ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşü ile birlikte alan için üniversitelerce hazırlanacak olan bilimsel rapor bulunması ve bakanlığın uygun görüşü doğrultusunda ilgili idarelerce işlem tesis edilir.” plan hükmünde tarımsal amaçlı yapılar ve zorunlu olan teknik altyapı hizmetlerine ilişkin uygulamalar dışında bahse konu alanların yapılaşmaya açılmasının şehircilik ilkelerine, planlama esaslarına aykırı olduğu gerekçesiyle;

“1.62. Doğal ve Ekolojik Yapısı Korunacak Alanlar” tanımının “Kayalık-taşlık, makilik-fundalık-çalılık, plaj-kumsal, sazlık-bataklık, kanyon ve benzeri doğal, ekolojik, topografik, jeolojik, yerel bitki örtüsü ve silüet gibi özelliklere, tarımsal değerlere sahip olan, doğal karakteri korunacak ya da korunarak kontrollü kullanımı sağlanacak alanlardır.” olarak düzenlendiği ve

“5.17.10. Doğal ve Ekolojik Yapısı Korunacak Alanlar” hükmünün ise “5.17.10.1. Bu alanlarda “5.1.2. Kırsal Yerleşmeler” kapsamında kalan yerleşmelere, 4.24. Tarımsal Amaçlı Yapılar tanımındaki yapılara ve zorunlu olan teknik altyapı hizmetlerine ilişkin uygulamalar yapılabilir.” olarak düzenlendiği, Adıyaman-Şanlıurfa- Diyarbakır Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği hazırlanmıştır.